

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 517/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv slobôd uznesením Prezídia Policajného zboru, Národnej protikorupčnej jednotky, Bratislava sp. zn. PPZ-974/NKA-PK-BA-2013 zo 14. augusta 2015, uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pod č. k. VII/2 Gv 175/13/1000-36 z 19. októbra 2015 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. k. XVI/2 Pz 9/16/1000-4 a jej prípisom zo 7. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listiny“) uznesením Prezídia Policajného zboru, Národnej protikorupčnej jednotky, Bratislava (ďalej len „NAKA“) sp. zn. PPZ-974/NKA-PK-BA-2013 zo 14. augusta 2015, uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) pod č. k. VII/2 Gv 175/13/1000-36 z 19. októbra 2015 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod č. k. XVI/2 Pz 9/16/1000-4.

V sťažnosti sťažovateľ uviedol, že uznesením NAKA zo 14. augusta 2015 mu bolo vznesené obvinenie zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť 6. októbra 2015, v ktorej namietal absenciu opisu skutku, ktorý preukazuje naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty, zákonnú neprípustnosť vznesenia obvinenia, pretože trestné stíhanie začalo skôr, ako mohla vzniknúť trestnosť činu, neidentifikovanie poškodeného subjektu, ako aj skutočnosť, že sťažovateľovi neboli poskytnuté prostriedky ani z rozpočtu Európskeho spoločenstva, ani z rozpočtu spravovaného Európskym spoločenstvom alebo v zastúpení Európskeho spoločenstva.

Uznesením úradu špeciálnej prokuratúry z 19. októbra 2015 bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá ako nedôvodná.

Podľa názoru sťažovateľa sa úrad špeciálnej prokuratúry v predmetnom uznesení nevysporiadal s podstatnou argumentáciou sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ uplatnil mimoriadny prostriedok podľa § 363 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a podal na generálnej prokuratúre návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia z 18. januára 2016.

Generálna prokuratúra prípisom zo 7. apríla 2016 sťažovateľovi oznámila, že nezistila ním namietané porušenie zákona a návrhu na zrušenie označených uznesení

v súlade s § 363 Trestného poriadku nevyhovela. V prípise generálna prokuratúra okrem iného uviedla, že niet pochyb o tom, že sťažovateľovi boli poskytnuté finančné prostriedky Európskej únie vo výške 193 226,68 €, čo predstavuje 85 % z nenávratného finančného príspevku prostredníctvom príslušného výkonného orgánu Slovenskej republiky. Generálna prokuratúra poukázala na konkrétne skutočnosti v dôkaznej situácii, na základe ktorých konštatovala, že je dostatočne preukázané, že pri nákupe jednotlivých zariadení nebolo v žiadnom prípade postupované s odbornou starostlivosťou, a preto bolo možné dospieť k záveru, že bol spáchaný trestný čin a že ho spáchala určitá osoba, čo odôvodňovalo vznesenie obvinenia sťažovateľovi.

Sťažovateľ vytyka generálnej prokuratúre nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie vybavenia jeho návrhu vzhľadom na to, že sa podľa názoru sťažovateľa ani generálna prokuratúra nevysporiadala s podstatnou argumentáciou sťažovateľa. Sťažovateľ vytyka generálnej prokuratúre, že sa nezaoberala otázkou zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, ak trestné stíhanie začalo ešte pred tým, ako podľa samotného uznesenia o vznesení obvinenia nastalo spáchanie trestného činu. Sťažovateľ ďalej namieta, že generálna prokuratúra sa nevysporiadala s príslušnými ustanoveniami zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého finančné prostriedky, ktoré dostal na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. KaH 111DM-0901-001/2010 zo 6. mája 2010, neboli finančnými prostriedkami Európskej únie, a preto sa nemohol dopustiť naplnenia trestného činu poškodzovania záujmov Európskych spoločenstiev podľa ustanovenia § 261 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom generálneho prokurátora konajúceho v mene Generálnej prokuratúry SR spočívajúcim v tom, že na základe návrhu sťažovateľa podaného v zmysle § 363 Trestného poriadku zo dňa 18.1.2016 v konaní XVI/2 Pz 9/16/1000-4, zákonným spôsobom nepreskúmal napadnuté rozhodnutie policajta ČVS: PPZ-974/NKA-PK-BA-2013 zo dňa

14.8.2015 ako ani uznesenia prokurátora spis. zn.:... VII/2 Pz 9/16/1000-4, o výsledku preskúmania veci zákonným a preskúmateľným spôsobom nezdôvodnil, bolo porušené.

2. Generálnej prokuratúre SR prikazuje, aby na základe návrhu sťažovateľa zo dňa 18.1.2016 podaného v zmysle § 363 Trestného poriadku na zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia ČVS: PPZ-974/NKA-PK-BA-2013 zo dňa 14.8.2015 ako aj uznesenia prokurátora spis. zn.: VII/2 Gv 175/13/1000-36, zo dňa 19.10.2015, vec riadnym a zákonným spôsobom preskúmala a výsledok preskúmania preskúmateľným spôsobom odôvodnila v súlade s ústavnými požiadavkami na obsah odôvodnenia.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z nejasného petitu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny uznesením o vznesení obvinenia vydaným NAKA, uznesením úradu špeciálnej prokuratúry a postupom generálnej prokuratúry a jej prípisom, ktorý je podľa názoru sťažovateľa nepreskúmateľný, pretože nedal odpoveď na viacero jeho podstatných námietok.

1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy a listiny uznesením NAKA

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa uznesením NAKA, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je

pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný orgán.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému uzneseniu NAKA, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím, pretože preskúmavanie jeho postupu je zverené prokuratúre ako nadriadenému orgánu vyšetrovateľovi. Úrad špeciálnej prokuratúry vo veci o podanej sťažnosti sťažovateľa rozhodol uznesením z 19. októbra 2015.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal právo podať proti uzneseniu NAKA účinný opravný prostriedok (sťažnosť) na dosiahnutie nápravy ním tvrdeného porušenia označených práv (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť nadriadený orgán. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany označených práv vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti uzneseniu NAKA, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy a listiny uznesením úradu špeciálnej prokuratúry

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa uznesením úradu špeciálnej prokuratúry, ústavný súd rovnako ako v predchádzajúcom bode poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný orgán.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“) v znení účinnom do 31. decembra 2015 nadriadený prokurátor je oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre v znení účinnom do 31. decembra 2015 prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre v znení účinnom do 31. decembra 2015 podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Sťažovateľ mohol pod doručení uznesenia úradu špeciálnej prokuratúry postupovať v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre. Ústavný súd v zmysle zákona o prokuratúre účinného do 31. decembra 2015 považoval podnet v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany. Podnet, ako aj opakovaný

podnet zakladal povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi. Sťažovateľ teda mal v čase podania ústavnej sťažnosti možnosť domáhať sa preskúmania uznesenia úradu špeciálnej prokuratúry týkajúceho sa rozhodovania o sťažnosti podanej proti uzneseniu NAKA prostredníctvom podnetu podľa citovaného § 31 ods. 1 a nasledujúcich zákona o prokuratúre.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť aj túto časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry, pre nedostatok právomoci.

3. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy a listiny postupom generálnej prokuratúry a jej prípisom

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľom uvádzané skutočnosti nijako v okolnostiach danej veci neindikujú také pochybenia v namietanom prípise generálnej prokuratúry, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor na možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa podľa ústavy a listiny po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd tiež poukazuje na to, že generálna prokuratúra napadnutým prípisom, resp. svojím postupom, sťažovateľovi neodoprela spravodlivosť, a skutočnosť, že jeho názor sa s právnym názorom generálnej prokuratúry nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o arbitrárnosti napadnutého prípisu. V nadväznosti na citované ústavný súd konštatuje, že napadnutý prípis generálnej prokuratúry nie je podľa názoru ústavného

súdu prejavom interpretačnej alebo aplikačnej svojvôle a úvahy, rovnako, ako aj postup generálnej prokuratúry, a preto sa z pohľadu ústavného súdu nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016